

og nøiagtig Oversigt over samtlige Indtægter, som han i den omtalte Arrække har havt af bemeldte Bøndergods, og bestemt, at, naar denne Oversigt svarede til hvad den skulde være efter Lovudkastet, saa meddeelte Ministeriet det generelle Samtykke til, at Besidderen maatte træde i Virksomhed med at foretage Afhændelsen. Ved at fastsætte den Række af Ar, hvorom det kunde være Spørgsmaal, naar man vilde gøre sig en Forestilling om Gjen-nemsnitsindtægten af saadanne Eiendomme, har Udvalget formeent at kunne fastsætte denne Arrække paa den Maade, som Forslaget indeholder. Det erkendes jo vistnok, at det kunde være et tvivlsomt Spørgsmaal, og, dersom der fra indsigtsfulde Mænds Side kunde tilveiebringes Oplysninger om, at man i denne Henseende ikke havde truffet det Rette, men at en anden Arrække vilde være mere hensigtsmæssig, kunde man ikke Andet end være saare tilbøjelig til at gaae ind derpaa; Udvalget har ikke vidst at foreslaae noget rettere.

Ved Siden af denne Hensigt med en saadan Oversigt, som jeg anseer for at være meget vigtig for Familiens Betyrrelse, nemlig fra først af at give Justitsministeriet ihende en paalidelig Oplysning om Bestaffenheden af den Eiendom, hvorom der er Tale, en Oplysning, der stedse kunde være ved Haanden og som kunde veilede ved Bedømmelsen af de Afhændelser, der senere maatte foregaae ved saadanne Eiendomme, — ved Siden deraf, har man formeent, at der tillige ved en saadan Oversigt kunde naaes det, som er udtalt i Slutningen af vort Forslag, naar det hedder: „Intet Salg maa skee til en Kjøbesum, der er lavere end den Capital, som Oversigten udviser.“ Jeg behøver vistnok ikke at udtale, at dette bestaaer overmaade godt med, at Alt kan sælges til en Priis, der er høiere, og at der hverken i den ene eller anden Henseende staaer en anden Grændse end den, som Afhændelsen mellem Mand og Mand naturligt medfører, og at dette Limitum iøvrigt ingenlunde vil blive det, som i Reglen vil gøre sig gjældende i Livet. Det er netop udtalt i den Deel af Motiverne, hvorpaa jeg nylig tillod mig at gøre opmærksom, og hvor der er sagt, at man har regnet paa Noget, som Forholdene natur-

ligt vilde medføre, ligesom de tidligere have medført det, at Afhændelserne, foretagne paa en redelig Maade, vilde give en større aarlig Rente, end denne Oversigt lod paa, og at det vil gjøre sig gjældende ved de Afhændelser, som Forholdene maatte medføre, at Fæstegodset saagodtsom overalt vil have en langt større Capitalværdi end den, som svarer til sammes Indtægter capitaliserede. Tænker man sig nu, at en Oversigt, affattet paa den Maade, Lovforslaget gaaer ud paa, efterat Lovforslaget er høvet til Lov, bliver indsendt til det høie Ministerium, saa er det jo en Selsølgge, at, dersom Ministeriet fandt Grund til at tvivle om Rigtigheden af denne Oversigt, eller dersom Ministeriet ikke fandt dens Indhold saa fuldstændigt og nøiagtigt som det burde være for at opfylde sit Niemed, meddeelte Ministeriet ikke noget Samtykke, førend de Mangler vare afhjulpne, som Oversigten gav Anledning til at udsætte. Dette er nu altsaa det første Stadium, hvor den controllerende Autoritet har Magten, at den nemlig, naar Oversigten forelægges den, er berettiget til at bedømme den efter Lovens Indhold og Aand, og, dersom den ikke svarer til hvad den skal være, forlanger Ministeriet naturligtvis hvad der mangler, og giver ikke det almindelige Samtykke til Afhændelsen, inden Manglerne ere afhjulpne.

Skeer det derefter, at Manglerne blive afhjulpne, og at altsaa Samtykke til Afhændelsen i Almindelighed bliver at meddele, er det jo endvidere en Folge af hele Lovudkastets Indhold og Bestemmelser, sammenholdte med hinanden, at dette Samtykke kun kan gaae ud paa at indrømme Besidderen Ret til at afhænde i Overeensstemmelse med Lovens øvrige Indhold, hvorefter altsaa for det Første følger, at han efter § 1 skal gjøre Rede og Rigtighed for de indbundne Kjøbesummers fulde Beløb, ikke blot for den Capitalsum, hvorpaa Oversigten lyder, men at han ogsaa skal gjøre sandfærdig og redelig Rigtighed for de indbundne Kjøbesummers fulde Beløb, og endvidere følger af det øvrige Indhold af Loven, at ifølge § 3 skal Besidderen documentere ved Ministeriets Tilstaaelse, at han har gjort Rede og Rigtighed overeensstemmende med 1ste §, og dette er det andet Stadium, paa hvilket den controllerende